

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijke Basisschool - Notelaar te AALST

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 22822
Instelling Stedelijke Basisschool - Notelaar
Directeur Sylvia VAN DEN EEDEN
Adres Vrijheidstraat 65 - 9300 AALST
Telefoon 053-73.23.54
Fax 053-75.02.38
E-mail sbs.notelaar@aalst.be
Website www.notelaar.be

Bestuur van de instelling Stadsbestuur van Aalst
Adres Grote Markt 3 - 9300 AALST

Scholengemeenschap Stedelijk Basisonderwijs Aalst
Adres Erembodegem-Dorp 21 - 9320 EREMBODEGEM
CLB CLB vh GO Dender
Adres Zonnestraat 25 - 9300 AALST

Dagen van het doorlichtingsbezoek 13/05/2013; 14/05/2013; 15/05/2013; 17/05/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 17/05/2013
Datum bespreking verslag met de instelling 10/06/2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Guy De Roover
Teamleden Karl Baert
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Professionalisering	16
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	16
4.2 Welzijn.....	16
4.3 Evaluatie.....	17
4.3.1 Rapporteringspraktijk	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
6.1 Wat doet de school goed?.....	19
6.2 Wat kan de school verbeteren?	19
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	19
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	20
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	20
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	20

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Deze stedelijke basisschool heeft drie vestigingsplaatsen. 'De Notelaar' is gelegen in het centrum van Aalst, heeft een kleuter- en lagere afdeling en profileert zich als een Freinetschool. De beide vestigingsplaatsen 'De Vlinder' en 'Het Ooievaarsnest' zijn respectievelijk gelegen in een deelgemeente of aan de rand van de stad en bieden enkel kleuteronderwijs aan. De lagere afdeling telt een hoog aantal leerlingen met leerachterstand, een verhoogde instroom van taalzwakke en anderstalige leerlingen, diverse neveninstromers en een behoorlijk aantal leerlingen met leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden.

De kleuterleerkrachten van de drie vestigingsplaatsen tonen aan dat ze hun inspanningsverplichting nakomen om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wiskundige initiatie geïntegreerd na te streven. Het kleuterteam maakt adequaat gebruik van de werkinstrumenten van de onderwijskoepel om de leerplannen toe te passen en een evenwichtig en gegradeerd onderwijsaanbod te verzekeren. Het team is de laatste jaren gegroeid in het streven naar leerplandoelgericht werken met behulp van degelijke planningsdocumenten. De leerkrachten gebruiken een algemene begrippenlijst in functie van de graduele woordenschatuitbreiding van de kleuters. De klasbeelden en de klasinrichtingen getuigen van voldoende aandacht om kleuters hun taalvaardigheid en wiskundige denkontwikkeling te stimuleren. De gevarieerde thema's vormen het uitgangspunt om de speelwerkplekken betekenisvol in te richten met uitdagende en wisselende materialen.

De kleuterafdeling schakelde recent over op een ander volgsysteem om de evolutie van de kinderen doelgerichter in kaart te kunnen brengen. Het is een uitdaging voor het team om dit observatie- en registratie-instrument nog efficiënter te gebruiken in functie van de eerste- en tweedelijnszorg.

De lagere afdeling voldoet niet aan de erkenningsvoorwaarden voor Nederlands. De school kan niet garanderen dat ze de eindtermen bereikt en het leerplan toepast. Het ontbreekt aan een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod voor een aantal domeinen van dit leergebied. De leerkrachten zijn onvoldoende vertrouwd met de verwachtingen van het leerplan. Momenteel inventariseren de leerkrachten vanuit verantwoordingsperspectief en voor een aantal domeinen welke leerplandoelen in de activiteiten beoogd worden. Het team heeft op schoolniveau nog niet kritisch nagegaan in hoeverre er hiaten zijn in de aangeboden leerinhouden. Vanuit de schoolvisie hanteert het team werkvormen die aansluiten bij het Freinetonderwijs. Vanuit de praatrondes en de projectwerking krijgen de leerlingen extra kansen om hun spreekdurf te verhogen en hun mondelinge taalvaardigheid te ontplooiën. Voor de leerinhouden van 'spelling' en voor de werkvorm 'vrije tekst' gebruiken de leerkrachten een onderwijsleerpakket. De school maakte nog geen duidelijke afspraken om haar onderwijsleeraanbod beter af te stemmen op de mogelijkheden en de noden van een aantal taalzwakke leerlingen. De activiteiten voor anderstalige nieuwkomers vormen hierop een positieve uitzondering.

De lagere afdeling biedt onvoldoende garanties dat ze aan haar resultaatsverplichting voldoet om met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor wiskunde te bereiken. De leerkrachten vertrouwen voor de toepassing van het leerplan op een onderwijsleerpakket. De verticale samenhang van wiskundige leerstrategieën in het klasbeeld kent groeikansen. Het team heeft het moeilijk om de visie van 'levend rekenonderwijs' uit de Freinetmethodiek daadwerkelijk te realiseren. De leerbegeleiding is er nog onvoldoende op gericht om met de kinderen een zo groot mogelijke leerwinst te bereiken. Sommige leerlingen krijgen voor wiskunde een onvoldoende doelgericht onderwijsaanbod dat afgestemd is op hun noden en mogelijkheden. De zorgoverlegmomenten leiden nog te weinig tot concrete zorgacties om de eerste- en tweedelijnszorg voor dit leergebied vorm te geven.

De school beschikt over een nascholingsplan waarin ze haar prioriteiten kort motiveert. Uit het overzicht van de begeleidingsinterventies en uit gesprekken blijkt dat de veranderings- en vernieuwingsbereidheid binnen het team sterk verschilt. Het volgen van individuele nascholing is vrijblijvend. Het beleid zet vooral in op collectieve vorming, vaak in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. In de drie vestigingsplaatsen van de kleuterafdeling zijn de positieve effecten van externe professionalisering merkbaar in de dagelijkse klaspraktijk. De lagere afdeling heeft nog een ruime groeimarge voor het voeren van een gericht nascholingsbeleid om onder meer het leerplan Nederlands grondig te verkennen en te implementeren. Ook op het vlak van leerbegeleiding is er nood aan intentionele professionalisering.

De leerkrachten van de lagere afdeling rapporteren over alle leergebieden. Het is echter sterk leerkrachtafhankelijk in hoeverre er op een evenwichtige manier gerapporteerd wordt over de diverse domeinen binnen Nederlands, muzische vorming en wereldoriëntatie. De ouders krijgen regelmatig informatie over de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. De Freinettechnieken vormen eveneens een uitgangspunt om de prestaties van leerlingen te beoordelen. In de kleuterafdeling zorgen diverse initiatieven voor informatiedoorstroming naar externen.

De school is nog zoekende om het algemeen beleid een passende en efficiënte invulling te geven. De gezamenlijke doelgerichtheid is groeiende dankzij het positieve leef- en werkklimaat. De directeur streeft een democratisch en participatief leiderschap na. Vooral in de lagere afdeling is coaching, gerichte druk en opvolging nodig om het didactisch handelen van de teamleden te versterken en goede praktijkvoorbeelden uit te breiden. Het schoolteam staat voor de uitdaging een degelijke leerbegeleiding voor wiskunde en Nederlands uit te bouwen op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau om voor een aantal leerlingen voldoende zorgbreedte te kunnen realiseren.

De onderwijsinspectie besluit met een gunstig advies voor de kleuterafdeling en rekent op de teamleden om verder te bouwen aan kwaliteitsvol kleuteronderwijs. De lagere afdeling krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd en moet werk maken van de leergebieden Nederlands en wiskunde om de tekorten te remediëren. De wil, de betrokkenheid en de inzet van de meeste teamleden zijn reeds aanwezige condities om deze prioritaire opdracht succesvol aan te pakken. De inspectie vertrouwt erop dat de school zich hierbij professioneel laat begeleiden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wiskundige initiatie

Lager onderwijs

Nederlands
wiskunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Onderwijs

Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate en op een geïntegreerde wijze na. De leerkrachten leveren degelijke inspanningen om het onderwijsaanbod voor dit leergebied doelgericht en evenwichtig aan te pakken.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. De leerkrachten bewaken op een efficiënte manier het evenwichtig aanbod en geven daarbij blijk van expliciete leerplandoelgerichtheid.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuterafdeling maakt gebruik van diverse instrumenten (brainstormingsdocument, planning betekenisvolle hoeken, weekplanning, digitaal systeem,...) om doelgericht een evenwichtig en een volledig aanbod te plannen en te bewaken. De leerkrachten ervaren deze instrumenten als richtinggevend en functioneel voor hun klaspraktijk.

Er is een horizontale samenhang in het aanbod. De leerkrachten letten erop om bij het plannen van hun activiteiten zich te beperken tot haalbare, verifieerbare leerplandoelen.

De teamleden hebben aandacht voor het leren als actief en constructief proces. De speelleerplekken dagen de kleuters uit om vanuit een explorerende en onderzoekende houding de wereld rondom zich actief te verkennen.

De doelgerichte hoekenverrijking per thema en de doelgerichte activiteiten scheppen mogelijkheden om de talige ontwikkeling van kleuters te bevorderen. In alle klassen is er intentionele aandacht om de auditieve taalontwikkeling te stimuleren zoals het voorzien van een luisterhoek, onthaalhoek/praatronde... In een aantal klassen zijn er nog groeimogelijkheden om de hoeken te verrijken met uitdagende materialen om de kleuters wiskundig te initiëren.

Het geïntegreerde thematische activiteiten aanbod sluit in de drie vestigingsplaatsen aan bij de leef- en belevingswereld en de interessesfeer van de kleuters. De kleuterafdeling van de hoofdvestigingsplaats laat zich bij haar didactische aanpak inspireren door de specifieke Freinetmethodiek. De teamleden van de vestigingsplaatsen zorgen voor gelijkaardige didactische werkvormen om de taalvaardigheid en wiskundige denkontwikkeling van kleuters te stimuleren.

De leerkrachten maken gebruik van groei- en leerlijnen doorheen de kleuterafdeling om een graduele begrippenverwerving te bekomen.

Klasdoorbrekende activiteiten stimuleren de verticale samenhang in het taalactiverend onderwijsaanbod.

De leerkrachten bereiden de kleuters op het vlak van schrijfmotoriek gericht voor op het eerste leerjaar. De school werkt met een muzische schrijf- en bewegingsmethode.

Curriculum Het kleuterteam voorziet de nodige onderwijstijd om de activiteiten rond Nederlands en wiskundige initiatie uit te voeren.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Waakzaamheid blijft aangewezen om het gebruik van de onderwijstijd in functie van huishoudelijke activiteiten in zekere mate te beperken voor de oudste kleuters.

Materieel beheer Er is voldoende basismateriaal aanwezig om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wiskundige initiatie na te streven.

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Het boekenaanbod sluit aan bij het actuele thema. Het kan nog aan variëteit en aantrekkelijkheid winnen in de meeste klassen.

Materieel beheer Het ontbreken van een kopieermachine in een van de wijkscholen in functie van onder meer het ontwikkelen van leermiddelen, belemmert een vlotte werking.

Infrastructuur

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De leerkrachten trachten hun eerstelijnszorg uit te bouwen door intentionele aandacht te besteden aan en te remediëren in de betekenisvolle hoeken en geleide activiteiten.

Om een zicht te krijgen op de vorderingen van de kleuters trachten de teamleden sinds dit schooljaar doelgericht te observeren aan de hand van het instrument van de onderwijskoepel. Er zijn nog groeikansen om dit instrument en deze observaties efficiënter en doelgerichter te gebruiken in functie van de eerste- en tweedelijnszorg.

Evaluatie De school informeert de ouders op diverse manieren over de schoolwerking en de leerinhouden in de klas door onder meer themaboeken, nieuwsbrief, sociale media, ouder- en informatieavonden.

Rapporteringspraktijk
Interne / externe communicatie

Begeleiding De zorgoverlegmomenten leiden nog te weinig tot concrete handelingsgerichte acties voor kleuters met specifieke opvoedings- en onderwijsnoden.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De zogenaamde handelingsplannen zijn vooral beeldvorming maar bieden nog te weinig ondersteuning voor de zorgacties.

Begeleiding Er heerst een positief klas- en schoolklimaat.

School- en klasklimaat

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Op het vlak van het formuleren van een zorgvraag en het uitzetten van een doelgericht en doeltreffend zorgtraject zijn er nog groeikansen.

De leerkrachten ondervinden veel ondersteuning van de pedagogische begeleiding van de onderwijskoepel om doelgericht te werken en te observeren. Dit levert positieve resultaten op die in de klaspraktijk merkbaar zijn.

Voor de interne professionalisering vallen de leerkrachten in hoofdzaak terug op informele collegiale contacten.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor Nederlands in onvoldoende mate. Voor de meeste domeinen ontbreekt het nog aan verticale samenhang en graduele opbouw doorheen de lagere afdeling. Het aanbod is voor sommige leerlingen onvoldoende afgestemd op hun talige noden en mogelijkheden.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De school kan in de lagere afdeling niet garanderen dat ze de eindtermen van Nederlands realiseert en de visie en de uitgangspunten van het betreffende leerplan als referentiekader toepast. De leerlijnen van het leerplan vormen nog onvoldoende een leidraad om het onderwijsaanbod van Nederlands doelgericht en gegradeerd te realiseren.

Leerkrachten hebben weinig kennis van de visie en de uitgangspunten van het leerplan Nederlands. Ze kunnen moeilijk verwoorden hoe ze de leerplanverwachtingen kunnen implementeren in de specifieke onderwijsmethodiek waarmee de school zich profileert.

De school heeft op schoolniveau eventuele hiaten in het aanbod van sommige domeinen nog niet opgespoord.

Voor de domeinen 'taalbeschouwing, communicatieve schrijfvaardigheden, lezen, spreken en luisteren' inventariseert de school vanuit verantwoordingsperspectief of de leerplandoelen een plaats krijgen in het aanbod. Hierbij turven de leerkrachten of een leerplandoel aan bod komt. De wijze waarop dit nauwgezet gebeurt is leerkrachtafhankelijk. De teamleden gaan vooral intuïtief te werk doordat er op schoolniveau geen duidelijke afspraken gemaakt werden. Uit de overzichtslijsten blijkt dat heel wat doelen nog geen plaats krijgen in het aanbod. Het is voor diverse teamleden onduidelijk in welke mate dit initiatief zal bijdragen tot een evenwichtig en gegradeerd aanbod om de eindtermen Nederlands te bereiken. De school reflecteerde nog niet over de doeltreffendheid van de huidige werkwijze.

Voor een beperkt aantal leerlijnen (spelling, vrije teksten) maken de leerkrachten deels gebruik van een onderwijsleerpakket. Het team heeft de inhoud van spelling in kaart gebracht. Dit overzicht draagt bij tot de verticale samenhang en gradatie voor woordvorming.

De school beschikt met de bundel 'vrije tekst' eveneens over een overzicht van tekstgenres die in de verschillende klassen van het lager aan bod kunnen komen. Niet alle afspraken worden hierbij nauwkeurig opgevolgd. Het is onduidelijk en vooral leerkrachtafhankelijk in hoeverre dit deel van het schoolwerkplan een leidraad vormt voor het lees- en schrijfonderwijs in de lagere afdeling.

De leerkrachten hebben het nieuwe leerplan taalbeschouwing nog niet grondig verkend. Het team voorziet in haar afsprakennota van het schoolwerkplan en in haar onderwijsaanbod, leerinhouden die niet sporen met de verwachtingen van het leerplan.

De school tracht een aantal Freinettechnieken zoals onder meer de praat- en de nieuwsronde te implementeren. Tijdens deze werkvormen krijgen de kinderen spreek- en luisterkansen en focust de leerkracht op een aantal leerlijnen binnen deze twee auditieve taaldomeinen. Het team heeft op schoolniveau nog niet onderzocht of de andere leerlijnen van 'spreken en luisteren' in voldoende mate en gegradueerd de aandacht krijgen die ze verdienen.

'De praatrondes' verhogen de spreekdurf, de betrokkenheid en het welbevinden van de leerlingen. Hierbij krijgen enkele principes van het coöperatief leren een kans. In een enkele klas belemmert de klasinrichting een functionele toepassing van deze werkvorm.

De schoolpopulatie bestaat uit een hoog percentage leerlingen met leerachterstand, vele anderstalige en taalzwakke kinderen, diverse neveninstromers en enkele leerlingen met leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden. Het team ging nog te weinig kritisch om met bepaalde onderdelen van haar onderwijsaanbod, met de klas- en schoolorganisatie en de zorgverbreding. Sommige leerlingen krijgen leerstof te verwerken die weinig afgestemd is op hun noden en behoeften, soms onvoldoende functioneel of moeilijker is dan wat er vanuit het leerplan verwacht wordt. Nochtans was "Een selectie maken van minimumdoelen (eindtermen) voor bepaalde (groepen) zorgleerlingen", een aanbeveling uit de vorige schooldoorlichting.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De klassen beschikken over de nodige leermiddelen om het taalonderwijs op een degelijke manier uit te bouwen.

In sommige klassen is de visuele ondersteuning van leerstrategieën nog beperkt en/of weinig functioneel. In een enkele klas heeft de leerkracht meer aandacht voor specifieke spreek- en luisterstrategieën.

Het boekenaanbod kan in een aantal klassen nog aan variatie, actualisering en aantrekkelijkheid winnen.

Er is groeimarge om de ICT-mogelijkheden in te schakelen als ondersteunend leer- en differentiatiemiddel binnen het leergebied Nederlands.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing

De school hanteert duidelijke criteria om het getuigschrift basisonderwijs uit te reiken.

De outputgegevens vanuit externe toetsen van de onderwijskoepel worden gecommuniceerd op een teamvergadering. De mate waarin de vaststellingen leiden tot een grondige en doelgerichte bijsturing van het onderwijsaanbod en/of de didactische aanpak op schoolniveau, heeft nog groeikansen.

De evaluatiepraktijk binnen het leergebied Nederlands richt zich voornamelijk op de schriftelijke taalvaardigheden. De evaluaties en rapportering zijn voor 'spreken en luisteren' vrij eenzijdig en in een aantal klassen zelfs zeer beperkt. De school heeft geen duidelijke criteria om spreken en luisteren te evalueren.

Begeleiding Bijna alle klasleerkrachten vertonen een oprechte bekommernis om taalzwakke kinderen extra ondersteuning te geven. Ze gaan vooral intuïtief te werk in hun zoektocht naar een meer handelingsgerichte werking. De eerste- en tweedelijnszorg in functie van taalzwakke leerlingen zijn echter van die aard dat ze te weinig doelgericht en onvoldoende efficiënt zijn.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De teamleden slagen er nog niet in om een concrete hulpvraag te formuleren en van daaruit een concreet zorgtraject uit te stippelen om de taalontwikkeling van taalzwakke kinderen doeltreffend te stimuleren.

De anderstalige nieuwkomers krijgen extra stimulerende kansen om in aangepaste werkvormen de Nederlandse taal te verwerven.

Begeleiding De klassen vertonen een positief klasklimaat met expliciete aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen.

School- en klasklimaat

3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt voor het leergebied wiskunde in onvoldoende mate de eindtermen. De leerbegeleiding is er te weinig op gericht om met de leerlingen een zo groot mogelijke leerwinst te maken. Sommige leerlingen krijgen onvoldoende doelgericht onderwijsaanbod op maat van hun mogelijkheden.

Curriculum De leerkrachten vertrouwen op een onderwijsleerpakket om de inhoud voor wiskunde aan te bieden. Leerkrachten geven aan sommige leerinhouden uit het pakket weg te laten of aan te vullen met andere leerstofgehelen.

Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Een leerkracht communiceert jaarlijks over sommige mindere resultaten van externe proeven naar de andere teamleden toe. Outputgegevens leiden echter nog te beperkt tot een grondige en vooral een door iedereen gedragen remediëringaanpak op klas- en schoolniveau.

De school heeft het moeilijk om volgens de visie van het Freinetonderwijs, 'levend rekenen' te realiseren. De mate waarin de wiskundige activiteiten vertrekken vanuit realistische contexten en de kinderen uitdagen om binnen functionele en levensechte contexten de verworven inzichten en wiskundige denkvaardigheden toe te passen, heeft ruime groeikansen.

De tabel met referentiematen wijst op de intentie van het team om een graduele opbouw te realiseren binnen het leerdomein 'meten'.

Curriculum Een behoorlijk aantal leerlingen volgen omwille van hun leerachterstand voor wiskunde de lesactiviteiten in een andere leeftijdsgroep/deelgroep dan in de eigenlijke klas waartoe ze in feite behoren.

Onderwijsorganisatie

Materieel beheer Er is nog een groeimarge om de computer in te schakelen als ondersteunend leer- en differentiatiemiddel.

Uitrusting
Leermiddelen

In een aantal klasbeelden is de visuele ondersteuning van wiskundige leerstrategieën voor o.m. het probleemoplossend denken, nog beperkt en/of niet afgestemd op de voorgaande of volgende leerjaren. Sommige leerkrachten kwamen nog niet tot een kritische reflectie om de leesbaarheid en functionaliteit te verhogen van sommige ondersteunende leermiddelen in het klasbeeld.

Materieel beheer De gelijktijdige organisatie van lessen deeltijds kunstonderwijs in een aanpalend
Infrastructuur lokaal verstoren de lesactiviteiten in een bepaalde klas van de lagere afdeling.

Evaluatie De evaluatie- en rapporteringspraktijk voor wiskunde is in de meeste klassen
Evaluatiepraktijk doelgericht en omvat alle domeinen.
Evenwichtig / representatief

Begeleiding De leerlingenbegeleiding voor wiskunde vertoont weinig cohesie. Het ontbreekt
Leerbegeleiding in de school aan een duidelijke en door iedereen gedragen visie op
Beeldvorming leerbegeleiding voor de wiskundige kennisverwerving en
Zorg vaardigheidsontwikkeling. De school kwam voor wiskunde nog niet tot een
kritische reflectie over en bijsturing van haar zorgwerking op leerling-, leerkracht-
en schoolniveau. De school staat voor de uitdaging een degelijke leerbegeleiding
voor wiskunde uit te bouwen op de drie niveaus.

De school stemt te weinig het wiskundig onderwijsaanbod af op de mogelijkheden en noden van sommige kinderen. De school kan voor een aantal leerlingen niet aantonen dat ze een gedifferentieerd en/of functioneel alternatief voor weggelaten leerstofeenheden aanreikt. Er zijn groeimogelijkheden in het nemen van zorgbrede maatregelen voor kinderen met specifieke noden binnen dit leergebied.

Zorgoverlegmomenten leiden te weinig tot concrete, handelingsgerichte acties binnen de eerste- en tweedelijns hulp. Een structurele en transparante strategie voor een meer doelgerichte ondersteuning/coaching van het handelingsgerichte werken van de leerkrachten ontbreekt. De leerkrachten rekenen vooral op een intuïtieve aanpak. De effectiviteit van de huidige zorginterventies op leerlingenniveau hangt af van de handelingsbekwaamheid, inzet en individuele inzichten van de teamleden.

De leerkrachten zijn onvoldoende vertrouwd met het formuleren van een duidelijke zorgvraag. Het is een uitdaging voor het zorgteam om – in de groei naar een meer handelingsgerichte werking – leerkrachten te begeleiden in het concreet formuleren van bevindingen, van de specifieke zorgvraag en van de concreet te ondernemen acties.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja

Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid.

Motivering

Bovenstaande formulering omtrent de vaststellingen over de deskundigheidsbevordering hebben vooral betrekking op de kleuterafdeling. De professionalisering binnen het kleuterteam wordt als verrijkend en zeer positief ervaren. Leerkrachten geven aan veel ondersteuning te genieten van de pedagogische begeleiding van de onderwijskoepel. Deze externe deskundigheidsbevordering is ook merkbaar tot op de klasvloer.

De school beschikt over een schriftelijke visie om haar professionaliseringsbeleid gestalte te geven. Uit het overzicht van de begeleidingsinterventies blijkt dat de school regelmatig beroep doet op de pedagogische begeleiding van de onderwijskoepel. De leerkrachten getuigen dat ze voldoende kansen en aanbod krijgen vanwege de directeur om hun deskundigheid te bevorderen. In het nascholingsplan beschrijft en motiveert de school haar prioriteiten en voorziet meteen een evaluatiemoment van de gevolgde navorming.

Doelgerichte, formele klasbezoeken door de directeur zijn nog veeleer schaars. Hierdoor blijven kansen onbenut om alle leerkrachten te coachen en gemaakte afspraken op te volgen tot op de klasvloer. Het is in de school nog geen verworvenheid om individuele leertrajecten voor leerkrachten op te zetten.

In de kleuterafdeling valt in positieve zin de collegiale consultatie op tussen de klasleerkrachten.

Het team van de lagere afdeling heeft nood aan intensievere externe pedagogische begeleiding om haar schoolontwikkeling doelgerichter en doeltreffender vorm te geven.

De vernieuwings- en veranderingsbereidheid van enkele leerkrachten is vrij beperkt. Sommige leerkrachten trachten zich regelmatig bij te scholen, andere leerkrachten nemen weinig initiatief om zich te professionaliseren.

Enkele leerkrachten ervaren de gevolgde cursus voor mentoren als positief en ondersteunend voor de begeleidingspraktijk van aspirant-leerkrachten.

4.2 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, doeltreffendheid.

Motivering

In de rapporteringspraktijk komen alle leergebieden in voldoende mate aan bod. Enkele Freinettechnieken vormen eveneens een uitgangspunt om de prestaties van de leerlingen te beoordelen.

Het is leerkrachtafhankelijk in welke mate sommige leerdomeinen zoals 'spreken en luisteren' voldoende aandacht krijgen in de rapporteringspraktijk.

In de lagere afdeling informeert het team de ouders schriftelijk over de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Dit geeft waardevolle informatie. Aangepaste terminologie kan de communicatie met ouders hieromtrent nog versterken.

Opvallend zijn de diverse initiatieven in de kleuterafdeling om ouders te informeren en over de vorderingen te rapporteren: sociale media, nieuwsbrieven, oudercontacten, heen- en weerschriftje,...

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Door de komst van de huidige directeur is er een andere beleidsvoering ontstaan. Het huidige positieve leef- en werkklimaat komt de groei naar gezamenlijke doelgerichtheid ten goede. De leerkrachten ervaren hun directeur als geëngageerd, luisterbereid maar nog zoekende naar de wijze waarop ze haar coachende, respectievelijk controlerende rol sterker kan invullen. De directeur streeft naar een participatief leiderschap. De leerkrachten waarderen de ondersteuning van hun directeur.

Een aantal leerkrachten eigenen zich een ruime autonomie toe. Er is, vooral in de lagere afdeling, nood aan gerichte druk, opvolging en coaching tot op de klasvloer.

De hoofdvestigingsplaats profileert zich als een school waarbij “de natuurlijke leergierigheid en de ontwikkelingsdrang van de kinderen gestimuleerd wordt”. In de praktijk blijkt dat ‘De Notelaar’ er niet in slaagt om bijvoorbeeld de visie rond ‘levend rekenonderwijs’ uit te voeren terwijl dit nochtans in het schoolspecifiek opvoedingsproject staat ingeschreven.

De zorgvisie van de scholengemeenschap, zoals de zorgcoördinatoren die in het ‘Draaiboek zorg op school’ beschrijven, wordt in ‘De Notelaar’ nog te weinig gerealiseerd. Sommige leerkrachten slagen er onvoldoende in om het motto van de school ‘elke leerkracht is een zorgleerkracht’ te praktiseren. Andere leerkrachten tonen op dit vlak meer engagement.

Enkele teamleden beseffen de noodzaak om grondig te reflecteren in hoeverre sommige werkvormen kunnen bijdragen tot het verstrekken van een onderwijsleeraanbod dat afgestemd is op de noden en de mogelijkheden van de kinderen, rekening houdend met de veranderende schoolpopulatie. De zorgverbredende, ondersteunende maatregelen voor kinderen met specifieke onderwijsnoden zijn aan uitbreiding/optimalisatie toe.

Gezien het groot aantal kinderen met (specifieke) noden en behoeften is het nodig dat de school doelgerichter en doeltreffender investeert in een gestructureerd zorgbeleid. Hiertoe is sterkere ondersteuning op leerkrachtniveau aangewezen.

De wekelijkse teamvergaderingen in de hoofdvestigingsplaats wijzen op de intentie van het team om op een gezamenlijke manier tot besluitvorming te komen. De directeur betreft hierbij alle leerkrachten.

De school heeft de intentie om meer outputgericht te werken maar ze mist de nodige systematiek. Er is nog geen cyclisch proces rond kwaliteitszorg. Het ontbreekt nog aan duidelijke aanpakstrategieën om veranderingstrajecten te implementeren wat een hypothese legt op de verdere schoolontwikkeling.

De school beschikt over bijkomende lestijden op basis van de socio-economische status van haar leerlingen (SES-lestijden). Opvallend is het hoog aantal leerlingen in de lagere afdeling met als thuistaal niet het Nederlands. Het team wendt een deel van haar SES-lestijden nog onvoldoende efficiënt en doelgericht aan in functie van de leerbegeleiding en op niveau van de kinderen. Een groot urenpakket wordt geïnvesteerd op schoolniveau in functie van de administratie zoals de opmaak van stappenplannen, e.d.

De school voorziet zowel in de kleuter- als de lagere afdeling in taalactiverende activiteiten. Dit is nodig gezien de instroom van leerlingen die het Nederlands niet machtig zijn. De school neemt verschillende initiatieven om de communicatie met de ouders te bevorderen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het volledig, evenwichtig en gevarieerd aanbod voor Nederlands en wiskundige initiatie binnen de thematische aanpak in de kleuterafdeling.
- De leerplandoelgerichte bewaking van het onderwijsaanbod in de kleuterafdeling.
- De actieve werkvormen in de kleuterafdeling om de wiskundige denkprocessen te stimuleren.
- Het streven naar verrijkende, betekenisvolle speelleerplekken in de kleuterafdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De geleverde inspanningen voor de anderstalige nieuwkomers.
- Het benutten van de communicatiemogelijkheden met externen in kleuter- en lagere afdeling.
- Het doelgericht en vooral efficiënt benutten in de kleuterafdeling van het aanbod door de externe pedagogische ondersteuning.

Wat betreft het algemeen beleid

- De degelijke inspanningen om te evolueren naar een gezamenlijke doelgerichtheid binnen het team.
- De positieve evolutie van het leef- en werkklimaat in de school.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling meer aandacht besteden aan de verticale samenhang van ondersteunende leerstrategieën voor wiskunde.
- In de lagere afdeling voor wiskunde meer vertrekken vanuit realistische contexten die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kinderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De beschikbare outputgegevens nog doelgerichter en efficiënter aanwenden om de didactische klas- en schoolpraktijk te optimaliseren.
- De zorgoverlegmomenten beter benutten om onder meer voor Nederlands en wiskunde sterker handelingsgericht te leren werken. Concrete zorgvragen formuleren die leiden tot duidelijke acties binnen de eerste- en tweedelijnszorg.
- Het doelgericht observeren en registreren verder implementeren en verankeren in de werking van de kleuterafdeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het pedagogisch-didactisch functioneren op de klasvloer sterker en formeler opvolgen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling de eindtermen wiskunde bereiken en daarbij een wiskundig onderwijsleeraanbod nastreven dat optimaler afgestemd is op de mogelijkheden en de noden van een aantal leerlingen.
- In de lagere afdeling de eindtermen Nederlands bereiken door een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod te realiseren, met het leerplan als leidraad. Daarbij een onderwijsleeraanbod nastreven dat optimaler afgestemd is op de mogelijkheden en de noden van een aantal leerlingen.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs**.

BEPERKT GUNSTIG

voor het **lager onderwijs**
omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
Nederlands
wiskunde

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 17-05-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Guy De Roover de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	